

**Донецька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. Н. К. Крупської**

Серія "Краєзнавці Донеччини"

РУДЕНКО МИКОЛА ГРИГОРОВИЧ

ПАМ'ЯТІ КРАЄЗНАВЦЯ, ЖУРНАЛІСТА, ПУБЛІЦИСТА

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

ДОНЕЦЬК 2009

Руденко Микола Григорович (1924–2007). Пам'яті краєзнавця, журналіста, публіциста: біобібліогр. покажч. / Донецьк. обл. універс. наук. б-ка ім. Н. К. Крупської ; уклад. О. В. Кучерява ; авт. всуп. ст. П. І. Мазур. – Донецьк : Сх. вид. дім, 2009. – 55 с. – (Серія "Краєзнавці Донеччини")

Біобібліографічний покажчик із серії "Краєзнавці Донеччини" присвячено відомому маріупольському краєзнавцю, журналісту М. Г. Руденку.

Видання адресоване краєзнавцям, педагогам, бібліотечним працівникам, студентам та всім, хто цікавиться історією Донецького краю.

Укладач:

О. В. Кучерява

Автор вступної статті:

П. І. Мазур

Редактор:

Т. С. Литвин

Науковий редактор:

Н. П. Авдєєнко

Комп'ютерний набір:

Н. В. Ліщинецька

Відповідальний за випуск:

Л. О. Новакова,
засл. працівник
культури України

© Донецька ОУНБ
ім. Н. К. Крупської, 2009

Від укладача

Біобібліографічний покажчик укладено до 85-річчя від дня народження Руденка Миколи Григоровича, який належить до старшого покоління краєзнавців Маріуполя (з 1948 – по травень 1989 року – м. Жданів).

Джерелами пошуку були реєстраційні видання Книжкової палати України: "Літопис книг", "Літопис газетних статей", каталоги і картотеки Донецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Н. К. Крупської.

De visu опрацьовані регіональні періодичні видання.

Відкриває покажчик стаття члена Донецького відділення Всеукраїнської спілки краєзнавців, Почесного краєзнавця Донеччини Мазура П. І. "Тернистий шлях Миколи Руденка", яка розкриває творчу біографію краєзнавця та журналіста.

Покажчик складається з двох розділів. Перший – містить літературу про життя і творчість М. Г. Руденка. Матеріали подано за хронологією публікацій, а в межах року – за алфавітом авторів або назв творів, описаних під назвою.

Другий розділ складають праці М. Г. Руденка, які розташовані у хронологічній послідовності – з 1957 до 2009 року. В межах року виділені групи: окремі видання, публікації у збірниках та періодичних виданнях. Документи подаються за алфавітом.

Пошуковий апарат включає "Покажчик періодичних видань", із зазначенням місця видання, та "Іменний покажчик".

Бібліографічний опис здійснено згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 "Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання". Слова і словосполучення скорочуються відповідно до ДСТУ 3528–97 "Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила" і ГОСТ 7.12–93 "Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила".

Бібліографічний покажчик складено станом на листопад 2009 року.

Тернистий шлях Миколи Руденка

На жаль, мало хто з нас пам'ятає свій родовід і вважає своїм громадянським обов'язком вивчати і берегти минуле землі, на якій народився і виріс. Таких у наш час небагато, але вони є. І саме завдяки таким людям, ми зараз можемо пишатися непростою, але напрочуд цікавою і повчальною історією міст і сіл України.

Серед таких БУВ і Микола Григорович Руденко – людина, яку в Маріуполі знають усі, а особливо ті юнаки і юнки, кому доводилося в навчальних закладах писати реферати на краєзнавчі теми. На жаль, саме – БУВ, бо вже два роки, як він відійшов за небокрай. Те, що не змогла зробити в дні війни ворожа куля, зробили хвороби і невблаганий час.

Микола Григорович пишався своїм родом. Він знав на ім'я своїх предків – запорізьких козаків – до десятого коліна. Від них він успадкував міцну статуру, густе волосся і хвацько закручені вуса. Його "мала батьківщина" – місто Дебальцеве, де у 1924 році Микола народився.

Якось Руденка запитали, чому він – відомий у місті журналіст, професійно зайнявся історією Маріуполя? Микола Григорович уважно подивився на співрозмовника крізь окуляри і низьким баритоном пояснив: "Я завжди цікавився історією того міста, в яке мене закинула доля".

А доля носила його, колишнього офіцера-фронтовика, по Україні щедро. У Маріуполь, який тоді ще носив ім'я сумнозвісного "поціновувача" російської літератури Андрія Жданова, Руденко приїхав уже досвідченим журналістом, до того працювавши власним кореспондентом обласної газети "Прапор перемоги" тодішньої Ворошиловградської, а сьогодні Луганської області. Було це в 1963 році.

У місті над Азовським морем Микола Григорович працював заввідділом, відповідальним секретарем і першим заступником редактора міської газети "Приазовский рабочий". А згодом, його призначили редактором басейнової газети "Азовский моряк" Азовського морського пароплавства (АМП). Тут з-під пера Руденка вийшла перша краєзнавча книга з маріупольського циклу "Азовский круїз".

Весною 1978 року Миколу Григоровича викликали в міськком партії. Перший секретар Володимир Жарков запропонував йому,

авторитетному краєзнавцеві, дописати та відредактувати нарис з історії міста, що його написав викладач місцевого металургійного інституту Дмитро Грушевський. У 1971 році цей нарис вийшов окремою книгою в Донецьку.

"Знайдені документи про те, що Жданов засновано в 1778 році, тому влітку будемо відзначати 200-річчя міста, – пояснив Жарков. – Ну, я і вирішив перевидати нарис Грушевського, але він трохи застарів. Доповни його і перероби, якщо в цьому буде потреба".

Партійне доручення від першої особи міста виявилось і важким, і цікавим, і дещо спірним. Руденко не лише доповнив нарис подіями останніх років, але і суттєво переробив уже готовий текст. Прямо під ювілей міста книга, на обкладинці якої стояли прізвища Грушевського і Руденка, вийшла друком. І сьогодні, тридцять років потому, ця книга постійно знаходиться на робочому столі кожного краєзнавця міста.

Потім Микола Григорович перейшов працювати на іллічівську аглофабрику. Свій несподіваний крок він пояснив виключно матеріальною причиною – заробити гідну пенсію. Але тут бачиться і прихована мета – не сприймав прискіпливий краєзнавець офіційну дату заснування Маріуполя, він вважав за потрібне вести історію міста з козацьких часів, тобто задовго до появи в приазовських степах переселенців з Кримського ханства. Руденко відстоював, так звану, "козацьку" версію заснування поселення у гирлі Кальміуса в 1734 році, яка, не дивлячись на низку документальних (письмових) і матеріальних джерел, до цього часу не сприймається місцевою владою. Демонстративний перехід Руденка на нове місце роботи був своєрідним актом протесту.

Разом з тим робітничі будні на аглофабриці не завадили краєзнавчим студіям. Нариси Руденка часто друкувалися на шпальтах місцевих газет "Приазовский рабочий" та "Ільичевець".

Уже на пенсії Микола Григорович вирішив упорядкувати напрацювання всього маріупольського періоду – підготувати до друку велику розгорнуту працю з історії Маріуполя. Перша частина під назвою "Сквозь тьму тысячелетий (от стоянки кроманьонцев до казачьей крепости)" побачила світ у 2000 році. Автор поставив перед собою надзвичайно складне завдання: використовуючи дані археології, літературні джерела, документи і легенди, у хронологічній послідовності розповісти про те, хто жив на території сучасного Маріуполя, починаючи з кроманьонців і закінчуючи козаками

Кальміуської паланки. У своїй роботі Микола Руденко висунув досить сміливу гіпотезу – Маріуполь був постійним поселенням (містом) з XIII століття під назвою Адомаха (Домаха), витоки його історії тісно пов'язані з бродниками, яких дослідники вважають першими українськими козаками.

У 2003 році за підтримки громадської організації "Клуб мандрівників", Микола Григорович підготував до друку короткий аналітичний нарис "Кем и когда основан Мариуполь? Приоритет принадлежит запорожским казакам: поиски исторических корней города". У 2004 році вийшло перевидання нарису українською мовою.

У 2005 році автор продовжив розвивати цю тему – вийшла друком книга "Приазов'я – колиска козацтва". Для зручності читачів книга видана українською та російською мовами. Видання сразу ж викликало серед краєзнавців міста жваве обговорення, що вже само по собі робить честь авторові, який аргументовано виклав своє бачення соціально значимої дискусійної проблеми.

Віддамо належне авторові – він рік у рік "бив" в одну точку, ні на крок не поступаючись своїми переконаннями.

У 2004 році Микола Руденко відзначив свою вісімдесятку весну. Як завжди, зробив це скромно, непомітно. Але ні роки, ні фронтові рани не позначилися на його творчому потенціалі. Він, як завжди, жив роботою і для роботи. Читачі щотижневика "Вечерний Мариуполь" вже звикли до того, що майже в кожному числі можна було прочитати гострий, нестандартний матеріал за підписом Миколи Григоровича. Автор, як і в свої юні роки, затято і безкомпромісно кроував тернистими краєзнавчими шляхами... Не думалось – не гадалось, що то була його Лебедина пісня... За 3 роки Миколи Григоровича не стало.

Творча людина-журналіст, публіцист, краєзнавець завжди залишає після себе духовний слід не лише в пам'яті рідних і близьких, але і у вигляді численних публікацій. Вони стають втіленням життєвого доробку їх автора. Залишив по собі такий зrimий слід і Микола Григорович Руденко, у чому зможуть переконатися читачі цього біобібліографічного покажчика із серії "Краєзнавці Донеччини"

Павло Мазур,
Почесний краєзнавець Донеччини
м. Маріуполь

Література про М. Г. Руденка

1. Молчанов, А. Второе призвание : [упоминается Н. Г. Руденко в связи с деятельностью в лит. об-нии "Азовье"] / А. Молчанов // Приазов. рабочий. – 1974. – 26 окт. (№ 211). – С. 4.
2. Василенко, Л. Чествование юбиляра / Л. Василенко // Ильичевец. – 1984. – 21 нояб. (№ 90). – С. 3.
3. О чем писал "Азовский моряк" в дни своего 50-летия : [упоминается Н. Г. Руденко как ред. газ.] // Азов. моряк. – 1999. – 9 июня (№ 39). – С. 1.
4. Павлухин, А. 70-летний юбилей газеты на рубеже столетий / А. Павлухин // Ильичевец. – 1999. – 24 апр. (№ 27). – С. 1, 5.
5. Судьбы скрещенья: война, победа, жизнь, стихи : [фото членов лит. об-ния "Азовье"] // Приазов. рабочий. – 1999. – 26 мая (№ 76). – С. 3.
6. Харакоз, Н. Дом, где согреваются сердца : [упоминается Н. Г. Руденко как рук. лит. об-ния "Азовье"] / Н. Харакоз // Приазов. рабочий. – 1999. – 22 дек. (№ 191). – С. 3.
7. Джувага, В. Старейшина мариупольских краеведов / В. Джувага // Ильичевец. – 2004. – 13 нояб. (№ 152). – С. 4.
8. Молчанов, А. Золотой фонд литобъединения – шестидесятники / А. Молчанов // Приазов. рабочий. – 2004. – 15 дек. (№ 188). – С. 3.
9. Романько, В. І. Руденко Микола Григорович : [біогр. довідка] // Романько, В. І. Краєзнавці Донеччини : довідник / В. І. Романько. – Слов'янськ, 2004. – Вип. 1. – С. 116.
10. Терехин, Ю. ...Опираясь на помощь рабкоров / Ю. Терехин // Газете "Ильичевец" – 75 лет. – Мариуполь, 2004. – С. 32–34.
Про М. Г. Руденка. – С. 33.

11. Харакоз, Н. Ми вийшли з "Забоя". І идем далі... / Н. Харакоз // Приазов. робочий. – 2004. – 15 дек. (№ 187). – С. 3.
12. Джувага, В. Члени "Азов'я" – в краєведческому справочнике / В. Джувага // Приазов. робочий. – 2005. – 20 апр. (№ 58). – С. 3.
13. Приазов'я – колыбель казачества // Приазов. робочий. – 2005. – 13–19 окт. (№ 8). – С. 3. – Рец. на кн. : Руденко, М. Г. Приазов'я – колиска козацтва. Книга для дозвілля / М. Г. Руденко. – Маріуполь : Новий світ, 2005. – 135 с.
14. Мазур, П. Тернистий путь Николая Руденко / П. Мазур // Веч. Мариуполь. – 2006. – 25 янв. (№ 4). – С. 9.
15. Вечная память : [некролог] // Веч. Мариуполь. – 2007. – 7 февр. (№ 6). – С. 2.
16. Джувага, В. Крізь п'ятьму тисячоліття: занурювався в історію Микола Григорович Руденко / В. Джувага // Донеччина. – 2007. – 3 квіт. (№ 25). – С. 3.
17. Джувага, В. Микола Руденко: "Я завжди цікавився історією тих місць, в які мене закинула доля" / В. Джувага // Ільичевець. – 2007. – 3 марта (№ 25). – С. 18.
18. Кутняков, С. Настоящий был человек / С. Кутняков // Мариуп. портовик. – 2007. – 3 марта (№ 9). – С. 5.
19. Вереникин, В. Город начинается с крепости или: когда же и кто основал Мариуполь? : [о краевед. работах Н. Г. Руденко] / В. Вереникин // Веч. Мариуполь. – 2008. – 3 дек. (№ 49). – С. 20–21.
20. Джувага, В. Памяти историка-краеведа / В. Джувага // Веч. Мариуполь. – 2008. – 6 февр. (№ 6). – С. 9.
21. Зоц, І. О. Наш "Рідний край" : [перелік матеріалів з краєзн. тематики, вміщ. у газ. "Донеччина" та її дод. "Світлиця"] / І. О. Зоц., В. С. Шептуха. – Донецьк : Каштан, 2008. – 448 с. : 12 с. ілюстр. Про М. Г. Руденка. – С. 146.

22. Кучугура, Л. И. Домаха в Мариуполе. Только ли легенда? : [упоминается Н. Г. Руденко] / Л. И. Кучугура // Приазов. рабочий. – 2008. – 24 дек. (№ 194). – С. 4.

23. Мариуполь в созвездии Лиры – 4 : сб. стихов и прозы. – Мариуполь : Приазов. рабочий, 2008. – 288 с.
Про М. Г. Руденка. – С. 279.

24. Александр Молчанов: "Первое мое стихотворение в "ПР" появилось полвека назад!" : [упоминается Н. Г. Руденко как литератор и работник газ.] / А. Молчанов // Приазов. рабочий. – 2009. – 27 мая (№ 64). – С. 3.

25. Литературный клуб "Моряна" приглашает друзей! : [упоминается Н. Г. Руденко] // Мариуп. портовик. – 2009. – 11 апр. (№ 15). – С. 6.

26. Шостак И. "Рулевым" литклуба : [стихотворение] / И. Шостак // Приазов. рабочий. – 2009. – 28 окт. (№ 149). – С. 3.

Друковані праці М. Г. Руденка

1957

27. Ветеран праці : [про Героя Соціаліст. Праці, вибійника шахти ім. Сталіна тресту "Кадіїввугілля" І. С. Єршкова] / М. Сичов, М. Руденко // Прапор перемоги. – 1957. – 15 жовт.

28. Невідкладні проблеми технічного прогресу. В тресті "Кіроввугілля" ігнорують проходження виробок широким забоєм / М. Руденко, М. Сичов // Прапор перемоги. – 1957. – 24 верес.

1958

29. "Євгеній Онєгін" на самодіяльній сцені [Кадіївського Палацу культури ім. Горького, Луганська обл.] // Прапор перемоги. – 1958. – 3 черв.

30. Старший горновий Григорій Рибалка : [про Героя Соціаліст. Праці] // Прапор перемоги. – 1958. – 27 серп.

31. Считайте его коммунистом... : [стихи] // Прапор перемоги. – 1958. – 2 лип.

1959

32. П'ятнадцять друзів з Петроградки : [про бригаду робітників очисного вибою В. Мілютінова. Шахта № 6–7–16 тресту "Кіроввугілля"] // Прапор перемоги. – 1959. – 9 жовт.

33. Шахтар з "Золотого" [О. Косенков] // Прапор перемоги. – 1959. – 1 берез.

1960

34. Важкий характер : [про В. Дудіна. Шахта № 12 ім. Дзержинського тресту "Кадіїввугілля"] // Прапор перемоги. – 1960. – 19 квіт.

35. Комуністична когорта : [про 5-у дільницю комуніст. праці О. О. Чертова. Шахта № 3–3–біс тресту "Кадіїввугілля"] // Прапор перемоги. – 1960. – 28 серп.

36. Прогресивна технологія видобутку вугілля / А. Тургеля, М. Руденко // Прапор перемоги. – 1960. – 18 жовт.

1961

37. Друге дихання : [про суспільно корисну працю на громад. засадах працівників різних галузей у м. Кадіївка] / М. Комов, М. Руденко // Прапор перемоги. – 1961. – 29 берез.

1962

38. Битва за час : [про колектив шахти ім. Ілліча] // Прапор перемоги. – 1962. – 6 лип.

39. Будні людей у синіх шинелях : [Кадіївське від-ня міліції Луган. обл.] // Прапор перемоги. – 1962. – 25 листоп.

40. Дві долі шахтарського міста : [про минуле і сучасне м. Ірміне Луган. обл.] / М. Руденко, Б. Чумак // Прапор перемоги. – 1962. – 16 верес.

41. У наступі : [на шахтах тресту "Кіроввугілля"] / М. Руденко, Б. Чумак // Прапор перемоги. – 1962. – 8 серп.

42. Шлях у безсмертя : [про Героя Радян. Союзу І. В. Кузіна] // Прапор перемоги. – 1962. – 28 серп.

1963

43. За партію, за счастье! // Приазов. рабочий. – 1963. – 5 марта (№ 28). – С. 2.

44. Курс – технічний прогрес : [про трест "Кадіїввугілля"] / В. Охотенко, М. Руденко // Прапор перемоги. – 1963. – 3 січ.

45. Пафос борьбы за счастье : [новелла] // Приазов. рабочий. – 1963. – 21 дек. (№ 151). – С. 4.

46. Пионы : новелла // Приазов. рабочий. – 1963. – 31 авг. (№ 104). – С. 4.

47. Почетное имя – зодчий // Приазов. рабочий. – 1963. – 30 марта (№ 39). – С. 3.

48. Считайте его коммунистом : [стихотворение] // Приазов. рабочий. – 1963. – 12 окт. (№ 122). – С. 2.

49. Телеграмма из Жданова : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1963. – 20 июня (№ 73). – С. 2.

50. "Химия" гражданки Сармы : фельетон // Приазов. рабочий. – 1963. – 14 марта (№ 32). – С. 4.

1964

51. Близорукие "адвокаты" // Приазов. рабочий. – 1964. – 19 сент. (№ 112). – С. 4. – (На моральные темы).

52. Газету и журнал – каждому : вторая профессия Н. Климентьевой : [распространение кн. и журн.] // Приазов. рабочий. – 1964. – 22 сент. (№ 113). – С. 4.

53. Диспетчер идет "на грозу" : репортаж с пульта управлениястройками / А. Козловский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1964. – 29 сент. (№ 116). – С. 3.

54. Еще один "огонек" [в восьмилет. шк. № 51] // Приазов. рабочий. – 1964. – 7 марта (№ 29). – С. 2.

55. Наперекор ветрам : [новелла] // Приазов. рабочий. – 1964. – 1 янв. (№ 1). – С. 3.

56. Песни сердца (обзор стихов) // Приазов. рабочий. – 1964. – 5 сент. (№ 106). – С. 4.

57. Письмо однополчанина : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1964. – 9 мая (№ 55). – С. 4.

58. Полярная звезда : новелла // Приазов. рабочий. – 1964. – 1 мая (№ 52). – С. 4.

59. Солдат Железной дивизии : [очерк о К. К. Самохвалове] // Приазов. рабочий. – 1964. – 22 февр. (№ 23). – С. 3.

60. Сюрприз : новелла // Приазов. рабочий. – 1964. – 6 июня (№ 67). – С. 4.

1965

61. В детской республике : [о дет. комбинате № 10] // Приазов. рабочий. – 1965. – 3 июля (№ 104). – С. 3.

62. Друзья живут в Праге : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1965. – 9 мая (№ 65). – С. 4.

63. И горы можно своротить... : [о ф-ке индпошива] // Приазов. рабочий. – 1965. – 5 нояб. (№ 193). – С. 3.

64. Интервью у сомалийцев : [очерк] / К. Аркадьев, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1965. – 21 авг. (№ 139). – С. 1.

65. Когда нельзя не петь : обзор стихов [присл. в газ.] // Приазов. рабочий. – 1965. – 18 мая (№ 71). – С. 2.

66. Наследники горьковского героя : репортаж / Н. Руденко, Н. Лазаренко, Н. Кладити // Приазов. рабочий. – 1965. – 7 нояб. (№ 195). – С. 2, 4.

67. Огненных дел богатырь : [о М. Мазае] / Л. Загольникова, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1965. – 18 июля (№ 115). – С. 2–3.

68. По собственному ли желанию? : [о проверке по письму работников дет. комбината № 31] / Д. Игольникова, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1965. – 20 марта (№ 34). – С. 3.

69. Светлана нашла профессию : [о рабкоре С. Соколовой] // Приазов. рабочий. – 1965. – 5 мая (№ 62). – С. 2.

70. "Слово о полку Игореве" на греческом языке [в пер. Л. Кирьякова] // Приазов. рабочий. – 1965. – 12 дек. (№ 219). – С. 4.

71. Сюрприз : новелла // Соц. Донбасс. – 1965. – 10 янв.

72. 34 года за прилавком [М. С. Ткаченко] // Приазов. рабочий. – 1965. – 9 апр. (№ 44). – С. 4.

1966

73. В одном строю : [о зав. столовой № 1 з-да им. Ильича М. Н. Зуйко] // Приазов. рабочий. – 1966. – 3 июля (№ 128). – С. 1.

74. Жизнь – борьба (рассказ о делегате) [XXIII съезда КПУ У. И. Манохине] // Приазов. рабочий. – 1966. – 15 марта (№ 51). – С. 2–4.

75. "Мариуполь мстит!" : [о мариупольцах на фронтах Великой Отечеств. войны] // Приазов. рабочий. – 1966. – 8 мая (№ 89). – С. 3.

76. Не боги, а люди : [о спектакле "Божественная комедия" в постановке Жданов. драм. театра] / С. Гольдберг, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1966. – 18 мая (№ 95). – С. 4.

77. От стиха к стиху : [о поэте А. Белоусе] // Приазов. рабочий. – 1966. – 6 мая (№ 87). – С. 4.

78. Пионы : новелла // Соц. Донбасс. – 1966. – 14 сент.

79. "Правда" в Мариуполе (1944 г.) // Приазов. рабочий. – 1966. – 29 нояб. (№ 232). – С. 3.

80. Празднику посвящаются : обзор стихов // Приазов. рабочий. – 1966. – 8 марта (№ 47). – С. 3.

81. Свое, фирменное : [в жданов. ресторанах] // Приазов. рабочий. – 1966. – 26 июня (№ 123). – С. 4.

82. Спектакль о мужестве и стойкости : ["Русские люди" в постановке Жданов. драм. театра] / А. Козловский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1966. – 14 окт. (№ 201). – С. 4.

83. Суд памяти : [из истории з-дов "Никополь" и "Русский Провиданс"] // Приазов. рабочий. – 1966. – 17 апр. (№ 75). – С. 1.

84. Тираж антологии – один экземпляр : [о малой антол. укр. поэзии в пер. на яз. греков юга Украины] // Приазов. рабочий. – 1966. – 25 сент. (№ 188). – С. 4.

85. Ты помнишь, товарищ!.. : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1966. – 23 февр. (№ 38). – С. 3.

86. У поэтов и прозаиков : [о работе гор. лит. об-ния] // Приазов. рабочий. – 1966. – 16 апр. (№ 74). – С. 4.

87. Хозяева Азовья : [о рыбинспекции Азов. моря] // Приазов. рабочий. – 1966. – 10 июля (№ 133). – С. 3.

1967

88. Алый галстук на обелиске : [очерк] / Е. Кудряшова, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1967. – 17 июня (№ 117). – С. 3–4.

89. Березка : очерк // Приазов. рабочий. – 1967. – 9 мая (№ 90). – С. 2–3.

90. Весна над городом : [очерк] / А. Козловский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1967. – 1 мая (№ 86). – С. 1, 3.

91. Вчера, сегодня, завтра индустриального Жданова / Н. Руденко, А. Бродский, Н. Кладити и др. // Приазов. рабочий. – 1967. – 19 нояб. (№ 226). – С. 2–3.

92. Высокою мерой : [стихотворение] // Приазов. рабочий. – 1967. – 15 апр. (№ 75). – С. 2.

93. Две встречи : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1967. – 3 нояб. (№ 216). – С. 3.

94. Детсад – к первому сентября! // Приазов. рабочий. – 1967. – 20 авг. (№ 163). – С. 3.

95. Дорогой Ленина : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1967. – 5 дек. (№ 238). – С. 2–3.

96. Жизнь, как один день : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1967. – 6 авг. (№ 153). – С. 2–3.

97. "Как слышите? Прием!.." : [репортаж о "Жданов-радио"] / Е. Кудряшова, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1967. – 7 мая (№ 89). – С. 1

98. Конец Грабарского поселка : репортаж // Приазов. рабочий. – 1967. – 23 авг. (№ 165). – С. 1.

99. "Маяк" на лихтере "Бея" : [о судовой стенгаз.] / В. Игнатов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1967. – 5 мая (№ 87). – С. 3.

100. Морские землепроходцы : [о работе жданов. технич. участка "Черазморпути"] // Приазов. рабочий. – 1967. – 6 сент. (№ 176). – С. 2.

101. Поиск Мирослава Репки // Приазов. рабочий. – 1967. – 28 окт. (№ 212). – С. 4.

102. Продолжение следует : [о нач. стр-ва з-да "Азовсталь"] // Приазов. рабочий. – 1967. – 13 авг. (№ 158). – С. 2.

103. Разведка боем : [из воспоминаний И. М. Музалевского] // Приазов. рабочий. – 1967. – 7 нояб. (№ 220). – С. 2.

104. Разработаны рекомендации [на экономич. семинаре на комбинате "Ждановстрой"] // Приазов. рабочий. – 1967. – 18 авг. (№ 161). – С. 2.

105. Хозяин конспиративной квартиры [А. Е. Заварус] // Приазов. рабочий. – 1967. – 15 окт. (№ 203). – С. 3.

1968

106. А часы стучат... : новелла // Приазов. рабочий. – 1968. – 3 сент. (№ 174). – С. 4.

107. Анатолий пойдет служить... / И. Саенко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 26 июня (№ 125). – С. 2. – (На атеистические темы).

108. Верность : рассказ-быль // Приазов. рабочий. – 1968. – 23 июля (№ 144). – С. 4.

109. Возвращение в молодость : [о Н. А. Мавроди] // Приазов. рабочий. – 1968. – 6 нояб. (№ 220). – С. 2.

110. Все ли выводы сделаны? / И. Саенко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 27 апр. (№ 83). – С. 3. – (По следам одного происшествия).

111. Главный корпус – главное направление / А. Козловский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 12 июля (№ 136). – С. 1. – (На строительстве аглофабрики).

112. Делегатки с ильичевской заставы : [о первых делегатах женотдела с. Красноволонтеровки] / А. Бартосюк, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 8 марта (№ 48). – С. 2.

113. Десятилетия, продутые муссонами : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1968. – 28 июля (№ 148). – С. 2.

114. Жизнь красивее мечты : [о строителе И. М. Цикелеке] / Ф. Теленчи, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 20 сент. (№ 186). – С. 3.

115. Затишье перед штурмом / Ф. Теленчи, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 1 июня (№ 107). – С. 2. – (На контроле – строительство соцкультурных объектов).

116. Знамя : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1968. – 25 мая (№ 102). – С. 3.

117. На 1242-м километре : [очерк о путейцах] // Приазов. рабочий. – 1968. – 4 авг. (№ 153). – С. 2.

118. Нет, не безмолвны гранитные плиты : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1968. – 8 сент. (№ 178). – С. 4.

119. Нет, хата не с краю / И. Саенко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 30 июля (№ 148). – С. 4. – (На темы морали).

120. Песни над морем : [очерк о строителях] // Приазов. рабочий. – 1968. – 11 авг. (№ 158). – С. 2–3.

121. План ввода жилой площади – закон // Приазов. рабочий. – 1968. – 6 окт. (№ 198). – С. 1.

122. По строчечному фронту : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1968. – 10 марта (№ 49). – С. 4.

123. Птичье царство на улице Свердлова / И. Гавриш, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 28 апр. (№ 84). – С. 4.

124. Рожденная сердцем // Приазов. рабочий. – 1968. – 19 апр. (№ 77). – С. 3. – Рец. на кн. : Орач, О. Земля на видноколі / О. Орач. – К. : Рад. письм., 1968. – 64 с.

125. С космическим ускорением: размышления на грани двух лет // Приазов. рабочий. – 1968. – 1 янв. (№ 1). – С. 2.

126. Смешные и веселые // Приазов. рабочий. – 1968. – 22 мая (№ 100). – С. 4. – (Издаєт "Радянський письменник").

127. Сын полка : [рассказ о воен. детстве И. Рудницкого] // Приазов. рабочий. – 1968. – 9 мая (№ 91). – С. 2–3.

128. Только выполнили долг : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1968. – 26 июля (№ 146). – С. 2.

129. Тополиный лист : новелла // Приазов. рабочий. – 1968. – 3 нояб. (№ 218). – С. 4.

130. Тугой узел / А. Козловский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 10 июля (№ 135). – С. 1. – (На строительстве аглофабрики).

131. ТЭЦстроевцам – фронт работ // Приазов. рабочий. – 1968. – 27 сент. (№ 191). – С. 1. – (На строительстве аглофабрики).

132. Утро "Юного моряка" : [о пионер. лагере] // Приазов. рабочий. – 1968. – 20 июля (№ 142). – С. 4.

133. Чужие : [очерк] / Н. Харакоз, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1968. – 17 дек. (№ 243). – С. 3. – (На темы морали).

1969

134. Всегда в поиске : [о нар. контроле судоремонт. з-да] // Приазов. рабочий. – 1969. – 1 марта (№ 43). – С. 2.

135. Встреча в Аликанте : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1969. – 18 июля (№ 139). – С. 3.

136. Встреча в Генуе : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1969. – 16 марта (№ 53). – С. 2.

137. Душа экипажа [парахода "Смела"] // Приазов. рабочий. – 1969. – 26 сент. (№ 189). – С. 2.

138. Жизнь во имя созидания : [о заслуж. строителе УССР Р. Жаровой] // Приазов. рабочий. – 1969. – 28 февр. (№ 42). – С. 1.

139. Запах полыни : новелла // Приазов. рабочий. – 1969. – 26 июля (№ 145). – С. 4.

140. Звучит клятва "Набата" : [о военно-патриотич. клубе индустр. техникума] // Приазов. рабочий. – 1969. – 27 сент. (№ 190). – С. 4.

141. И снова – "Здравствуй, жизнь" // Приазов. рабочий. – 1969. – 15 июля (№ 138). – С. 4. – Рец. на кн. : Костоправ, Г. Здрастуй, життя! / Г. Костоправ. – К. : Дніпро, 1969. – 144 с.

142. Издано "Дніпром" // Приазов. рабочий. – 1969. – 13 июля (№ 136). – С. 4.

143. Перед новым этапом // Приазов. рабочий. – 1969. – 8 янв. (№ 6). – С. 1. – (Реконструкцию домны № 3 на з-де "Азовсталь" – под контроль!).

144. Пионы : новелла // Правда Украины. – 1969. – 28 июня.

145. По пути Азовской флотилии : репортаж // Приазов. рабочий. – 1969. – 22 июня (№ 121). – С. 4.

146. Почему знамена остались в постройкоме? // Приазов. рабочий. – 1969. – 21 февр. (№ 37). – С. 2. – (Строительству аглофабрики – ударный фронт!).

147. Профессия на всю жизнь : [о Г. Н. Арихе] // Приазов. рабочий. – 1969. – 14 марта (№ 51). – С. 3.

148. "Требуются на постоянную работу..." : о проблеме кадров в строительных организациях // Приазов. рабочий. – 1969. – 4 апр. (№ 67). – С. 2–3.

149. Ухабы на финише / Н. Руденко, Е. Шумилин // Приазов. рабочий. – 1969. – 22 марта (№ 57). – С. 1. – (На строительстве аглофабрики).

1970

150. А часы стучат... : новелла // Азов. моряк. – 1970. – 23 мая (№ 60). – С. 4.

151. Вслед за солнцем : [о празднике Первомая] // Азов. моряк. – 1970. – 1 мая. (№ 51). – С. 1.

152. И в капле можно видеть океан : [о болгар. пароходе "Рила"] // Азов. моряк. – 1970. – 8 сент. (№ 106). – С. 2.

153. На столбовой дороге : [о боцмане А. П. Карпенко] // Азов. моряк. – 1970. – 15 авг. (№ 96). – С. 3.

154. Они распространяли "Правду" : [новелла] // Азов. моряк. – 1970. – 22 апр. (№ 47–48). – С. 6.

155. Полярная звезда : новелла // Азов. моряк. – 1970. – 4 апр. (№ 40). – С. 4.

156. Рассказ о двух Федорах : [о совет. партизанах в итальян. Сопротивлении – Ф. Полетаеве и Ф. Планкине] // Азов. моряк. – 1970. – 9 мая (№ 54). – С. 2.

1971

157. А Россия лучше всех : [новеллы о паровых шхунах "Бельбек" и "Маныч"] // Азов. моряк. – 1971. – 1 дек. (№ 141–142). – С. 8.

158. В канун нового 41-го : [по страницам "Морской газ."] // Азов. моряк. – 1971. – 1 янв. (№ 1). – С. 3.

159. Великая Отечественная / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 9 окт. (№ 120). – С. 3; 12 окт. (№ 121). – С. 3;

14 окт. (№ 122). – С. 3; 23 окт. (№ 126). – С. 3; 26 окт. (№ 127). – С. 3; 30 окт. (№ 129). – С. 2–3; 2 нояб. (№ 130). – С. 3. – (К 100-летию АМП).

160. Верность : [быль] // Азов. моряк. – 1971. – 1 июня (№ 64). – С. 3.

161. За свободу и счастье / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 13 июля (№ 82). – С. 4; 15 июля (№ 83). – С. 4; 17 июля (№ 84). – С. 3. – (К 100-летию АМП).

162. Морская летопись Азовья. 1. От кораблей Петра I до пароходов / Н. Васильченко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1971. – 27 нояб. (№ 234). – С. 2. – (К 100-летию АМП).

163. Морская летопись Азовья. 2. Клятву Ленину сдержали / Н. Васильченко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1971. – 28 нояб. (№ 235). – С. 3. – (К 100-летию АМП).

164. Морская летопись Азовья. 3. На подъеме / Н. Васильченко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1971. – 1 дек. (№ 237). – С. 3. – (К 100-летию АМП).

165. Морские ворота Донбасса / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 6 июля (№ 79). – С. 4; 8 июля (№ 80). – С. 4. – (К 100-летию АМП).

166. На смену парусникам / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 29 июня (№ 76). – С. 4; 1 июля (№ 77). – С. 4. – (К 100-летию АМП).

167. На стыке веков / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 10 июля (№ 81). – С. 3. – (К 100-летию АМП).

168. Не меркнет матросская слава : [о подвиге экипажа теплохода "Анатолий Серов" в годы Великой Отечеств. войны] / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 8 мая (№ 54). – С. 3–4.

169. Первая империалистическая / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 20 июля (№ 85). – С. 4; 22 июля (№ 86). – С. 4. – (К 100-летию АМП).

170. Седая древность / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1971. – 29 мая (№ 63). – С. 3; 1 июня (№ 64). – С. 4; 3 июня (№ 65). – С. 4; 5 июня (№ 66). – С. 3. – (К 100-летию АМП).

171. Сила газеты – в ее активе // Азов. моряк. – 1971. – 4 мая (№ 52). – С. 3.

1972

172. За свободу и счастье : [из истории АМП] / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1972. – 29 июня (№ 76). – С. 2–3; 1 июля (№ 77). – С. 2; 4 июля (№ 78). – С. 3; 6 июля (№ 79). – С. 3; 8 июля (№ 80). – С. 2; 11 июля (№ 81). – С. 3; 13 июля (№ 82). – С. 4; 15 июля (№ 83). – С. 3; 22 июля (№ 86). – С. 3; 25 июля (№ 87). – С. 2; 27 июля (№ 88). – С. 3.

173. На океанские просторы / Н. Васильченко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1972. – 22 апр. (№ 80). – С. 2–3.

174. Преданья старины глубокой : очерк из истории родного края // Азов. моряк. – 1972. – 3 февр. (№ 15). – С. 3.

1973

175. Знай свое море : [о природе Азов. моря] // Азов. моряк. – 1973. – 19 июня (№ 70). – С. 4; 23 июня (№ 72). – С. 4; 26 июня (№ 73). – С. 4; 30 июня (№ 75). – С. 4; 3 июля (№ 76). – С. 4; 5 июля (№ 77). – С. 4; 7 июля (№ 78). – С. 4; 10 июля (№ 79). – С. 4; 12 июля (№ 80). – С. 4; 14 июля (№ 81). – С. 4; 17 июля (№ 82). – С. 4; 19 июля (№ 83). – С. 4; 21 июля (№ 84). – С. 4; 24 июля (№ 85). – С. 4; 26 июля (№ 86). – С. 4; 28 июля (№ 87). – С. 4; 31 июля (№ 88). – С. 4; 2 авг. (№ 89). – С. 4; 4 авг. (№ 90). – С. 4.

176. Исполнение мечты откладывается : [о гл. диспетчере АМП Н. Ф. Васильченко] // Азов. моряк. – 1973. – 31 марта (№ 39). – С. 3.

177. Под флагом социализма : [из истории АМП] / Н. Васильченко, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1973. – 10 февр. (№ 18). – С. 3; 13 февр. (№ 19). – С. 3; 15 февр. (№ 20). – С. 3; 20 февр. (№ 22). – С. 3; 24 февр. (№ 24). – С. 3; 27 февр. (№ 25). – С. 3; 1 марта (№ 26). – С. 3; 6 марта (№ 28). – С. 3; 13 марта (№ 31). – С. 3; 15 марта (№ 32). – С. 3; 17 марта (№ 33). – С. 3; 20 марта (№ 34). – С. 3; 22 марта (№ 35). – С. 2; 27 марта (№ 37). – С. 3; 5 апр. (№ 41). – С. 3; 7 апр. (№ 42). – С. 3; 17 апр. (№ 46). – С. 3; 19 апр. (№ 47). – С. 3; 26 апр. (№ 50) – С. 3.

178. Сын полка : рассказ-быль // Азов. моряк. – 1973. – 22 февр. (№ 23). – С. 3.

1975

179. Интервенты получают отпор : [Приазовье в Крымскую войну 1853–1856 гг.] // Азов. моряк. – 1975. – 27 мая (№ 61). – С. 4.

180. На суше и на море: Приазовье, край родной // Приазов. рабочий. – 1975. – 23 марта (№ 58). – С. 4; 30 марта (№ 63). – С. 4; 6 апр. (№ 68). – С. 4; 13 апр. (№ 73). – С. 4; 20 апр. (№ 78). – С. 4.

181. Один из первых : [о судне "Краснодон" АМП] // Азов. моряк. – 1975. – 28 окт. (№ 127). – С. 3.

182. По примеру донецкого шахтера : [о стахан. движении на Азовье] / Н. Руденко, Н. Васильченко // Азов. моряк. – 1975. – 30 авг. (№ 102). – С. 3.

183. Русы – народ мореходный // Азов. моряк. – 1975. – 12 июля (№ 81). – С. 4.

184. Таганрог не сдается... : [Крымская война 1853–1856 гг.] // Азов. моряк. – 1975. – 24 мая (№ 60). – С. 4.

1976

185. В начале ХХ столетия / Ю. Тельбизов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1976. – 31 дек. (№ 255–256). – С. 4. – (Страницы истории).

186. Делегат Чрезвычайного [VIII съезда Советов – М. Мазай] // Приазов. рабочий. – 1976. – 5 дек. (№ 241). – С. 3.

187. Живая земля Эль–Хаджара / С. Булгучев, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1976. – 22 окт. (№ 209). – С. 2.

188. На грани веков / Ю. Тельбизов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1976. – 19 дек. (№ 251). – С. 2. – (Страницы истории).

189. По труду и честь : [об экипаже теплохода "Кустанай" АМП] / С. Ковалюк, Н. Руденко // Азов. моряк. – 1976. – 29 мая (№ 63). – С. 1, 4.

190. Флаг Страны Советов // Приазов. рабочий. – 1976. – 7 нояб. (№ 221). – С. 2.

191. Эта чудо-вода // Приазов. рабочий. – 1976. – 16 окт. (№ 205). – С. 4. – (Атеистические чтения).

1977

192. Азовский круиз : путеводитель. – Донецк : Донбасс, 1977. – 74 с. : 8 с. ил.

193. Безобидна ли мода? // Приазов. рабочий. – 1977. – 17 дек. (№ 246). – С. 4.

194. Василек : новелла // Приазов. рабочий. – 1977. – 18 янв. (№ 12). – С. 4.

195. Выигрыш общий : [об интернацион. связях жданов. моряков] // Приазов. рабочий. – 1977. – 15 июля (№ 140). – С. 1.

196. Десятилетия роста : [Мариуполь в 1921–1976 гг.] // Приазов. рабочий. – 1977. – 25 дек. (№ 252). – С. 2–3.

197. Жизнь, посвященная искусству : [о худож. И. Е. Тютьме] // Приазов. рабочий. – 1977. – 26 июня (№ 126). – С. 4.

198. Октябрь в судьбах людей. Год вдохновенного труда // Приазов. рабочий. – 1977. – 5 марта (№ 45). – С. 2–3.

199. Октябрь в судьбах людей. Самый памятный день / Ю. Тельбизов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1977. – 16 февр. (№ 33). – С. 2–3.

200. Октябрь в судьбах людей. Эстафета // Приазов. рабочий. – 1977. – 4 окт. (№ 195). – С. 2.

201. Перед самым Первым мая : [о стачках на з-дах "Никополь" и "Русский Провиданс" в 1903 г.] / Ю. Тельбизов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1977. – 8 янв. (№ 5). – С. 2–3.

202. Разговор о правоте по большому счету // Приазов. рабочий. – 1977. – 26 марта (№ 59). – С. 4.

203. С именем Ильича / Н. Руденко, Н. Харакоз // Приазов. рабочий. – 1977. – 22 апр. (№ 78). – С. 4.

204. Хмель – не вода : [о пьянстве] // Приазов. рабочий. – 1977. – 25 янв. (№ 17). – С. 4.

1978

205. Жданов : историко-краеведческий очерк / Д. Н. Грушевский, Н. Г. Руденко. – 2-е изд. перераб. и доп. – Донецк : Донбасс, 1978. – 184 с.

206. Борьба продолжалась : [Мариуполь в 1905–1907 гг.] / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 24 мая (№ 102). – С. 3.

207. Были о красном флаге : [о паровых шхунах "Бельбек" и "Маныч"] // Приазов. рабочий. – 1978. – 19 февр. (№ 35). – С. 4.
208. В боях гражданской / Ю. Тельбизов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 3 февр. (№ 24). – С. 2. – (Страницы истории).
209. В годы гражданской / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 23 июля (№ 144). – С. 2. – (Страницы истории).
210. "Владыкой мира будет труд!" : [о первых маевках в Мариуполе] // Приазов. рабочий. – 1978. – 1 мая (№ 88). – С. 2.
211. Вставай, подымайся, рабочий народ! / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 10 марта (№ 49). – С. 2. – (Страницы истории).
212. Газете – 60 лет // Приазов. рабочий. – 1978. – 5 мая (№ 90). – С. 1–3.
213. Год 1905-й / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 18 апр. (№ 77). – С. 3. – (Страницы истории).
214. Год 1920-й / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 28 июля (№ 147). – С. 2. – (Страницы истории).
215. Годы промышленного роста : [Мариуполь до 1913 г.] / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 5 марта (№ 46). – С. 3. – (Страницы истории).
216. И был заложен город / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 17 февр. (№ 34). – С. 2. – (Страницы истории).
217. Металісти : [про роботу колективу об'єднання "Ждановважмаш"] / Н. Новоселов, М. Руденко // Рад. Україна. – 1978. – 9 верес.

218. На повестке дня – вопрос эффективности и качества // Приазов. рабочий. – 1978. – 14 марта (№ 52). – С. 2.

219. Накануне бури / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 12 апр. (№ 73). – С. 3. – (Страницы истории).

220. Начало новой жизни / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 15 июля (№ 138). – С. 2. – (Страницы истории).

221. Новоявленный "пастырь" // Приазов. рабочий. – 1978. – 13 дек. (№ 243). – С. 4.

222. О чем плакала сосна : [очерк] // Приазов. рабочий. – 1978. – 15 нояб. (№ 223). – С. 4.

223. От 1905 к 1917 году / Д. Грушевский, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 9 июля (№ 134). – С. 2. – (Страницы истории).

224. Признание : [о поэте Л. Кирьякове] // Приазов. рабочий. – 1978. – 7 нояб. (№ 218). – С. 4.

225. Прошлое и настоящее / И. Лехтер, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 23 мая (№ 101). – С. 2.

226. Рассказывают документы // Приазов. рабочий. – 1978. – 1 нояб. (№ 214). – С. 2.

227. Четыре рейса в осажденный Севастополь : [из истории флота АМП] / Н. Васильченко, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 9 мая (№ 93). – С. 3.

228. Это было в 1918-м / Ю. Тельбизов, Н. Руденко // Приазов. рабочий. – 1978. – 28 янв. (№ 20). – С. 4. – (Страницы истории).

1979

229. Азовский круиз : путеводитель. – 2-е изд., испр. и доп. – Донецк : Донбасс, 1979. – 91 с.

230. К друзьям за новшествами // Приазов. рабочий. – 1979. – 17 апр. (№ 76). – С. 3.

231. На новые рубежи : с собрания партийно-хозяйственного актива завода имени Ильича // Приазов. рабочий. – 1979. – 12 янв. (№ 8). – С. 2.

232. Намечено к внедрению // Ильичевец. – 1979. – 25 мая (№ 39). – С. 3.

233. Новинка будет опробована // Приазов. рабочий. – 1979. – 13 февр. (№ 31). – С. 3.

234. Плюс поиск // Приазов. рабочий. – 1979. – 3 февр. (№ 24). – С. 3. – (Маршрутами технического прогресса).

235. Самолет "Приазовский пролетарий" // Приазов. рабочий. – 1979. – 19 авг. (№ 162). – С. 4.

236. Старший из династии Лукьянченко : [об А. Т. Лукьянченко] // Приазов. рабочий. – 1979. – 11 нояб. (№ 217). – С. 3.

1980

237. Библиотека – специалисту // Ильичевец. – 1980. – 19 авг. (№ 64). – С. 2–3.

238. Система "Референт – технический информатор" // Ильичевец. – 1980. – 16 сент. (№ 72). – С. 3.

1981

239. Достижения науки и техники – в производство // Ильичевец. – 1981. – 24 нояб. (№ 91). – С. 3.

240. На минусовых допусках // Ильичевец. – 1981. – 14 авг. (№ 63). – С. 2.

241. Начало положено // Приазов. рабочий. – 1981. – 5 апр. (№ 67). – С. 3. – (Передовой опыт – наше богатство).

242. Республиканская школа передового опыта // Ильичевец. – 1981. – 26 июня (№ 49). – С. 3.

243. Стабильный коллектив – стабильные успехи // Ильичевец. – 1981. – 25 авг. (№ 66). – С. 2.

1982

244. Методы В. С. Степанова / Н. Руденко, Н. Згода // Приазов. рабочий. – 1982. – 24 авг. (№ 162). – С. 3.

245. Передовое – на службу производству // Ильичевец. – 1982. – 26 марта (№ 23). – С. 3.

1983

246. Взаимный обмен опытом – путь к успеху // Ильичевец. – 1983. – 26 июля (№ 56). – С. 3.

1984

247. Разговор о рабочей части // Ильичевец. – 1984. – 11 мая (№ 36). – С. 2. – (Впечатление о прочитанной книге).

1986

248. Важная задача общества [охрана памятников] // Ильичевец. – 1986. – 28 февр. (№ 16). – С. 4.

1990

249. Памяти односельчан [погибших на фронтах Великой Отечеств. войны, пос. Приморское] // Приазов. рабочий. – 1990. – 21 сент. – (№ 181). – С. 1.

1991

250. Еще один металлургический // Дневник Приазовья. – 1991. – 26 апр. (№ 4). – С. 6, 8. – (Рабочая летопись).

251. За свои права // Дневник Приазовья. – 1991. – Май (№ 6). – С. 6. – (Рабочая летопись).

252. Из истории XIX века // Дневник Приазовья. – 1991. – 19 апр. (№ 2). – С. 6. – (Рабочая летопись).

253. Нелегкая рабочая судьба // Дневник Приазовья. – 1991. – Май (№ 5). – С. 6. – (Рабочая летопись).

254. Там, где степь была // Дневник Приазовья. – 1991. – 20 апр. (№ 3). – С. 6. – (Рабочая летопись).

1996

255. Первые двадцать лет // Ильичевец. – 1996. – 23 авг. (№ 103–104). – С. 2–3. – (100 лет комбинату им. Ильича).

1997

256. Давший городу силу : очерк // Ильичевец. – 1997. – 29 янв. (№ 16–17). – С. 6.

1999

257. Василек : новелла // Приазов. рабочий. – 1999. – 26 мая (№ 76). – С. 3.

258. Домаха или Адомаха? // Приазов. рабочий. – 1999. – 14 дек. (№ 186). – С. 2. – (Заметки краеведа).

2000

259. Сквозь тьму тысячелетий (от стоянки кроманьонцев до казачьей крепости). – Мариуполь : [б.и.], 2000. – 72 с.

260. Козаки! Де ваша історична пам'ять? (До 225-річчя з часу ліквідації Запорізької Січі) // Приазов. рабочий. – 2000. – 25 июля (№ 110). – С. 2.

261. Плоскиня жил в Адомахе?.. // Приазов. рабочий. – 2000. – 31 мая (№ 81). – С. 4. – (Страницы истории).

262. "Прости меня, мама!.." : новелла // Приазов. рабочий. – 2000. – 26 апр. – (№ 63). – С. 3.

263. Як у 20-му році маріупольці вшановували Шевченка // Приазов. рабочий. – 2000. – 22 марта (№ 43). – С. 2.

2001

264. В начале пути // Ильичевец. – 2001. – 25 авг. (№ 93). – С. 3. – (К 35-летию аглофабрики).

265. Заводскому профсоюзу – 95 лет // Ильичевец. – 2001. – 15 дек. (№ 140). – С. 3.

266. Орден ордену рознь : [о наградах з-да им. Ильича] // Ильичевец. – 2001. – 8 нояб. – (№ 124). – С. 3.

267. Пять ярких мазаевских лет : 65 лет назад ильичевский сталевар установил первый мировой рекорд // Ильичевец. – 2001. – 9 окт. (№ 112). – С. 2.

268. Сменно-встречному – 70 // Ильичевец. – 2001. – 11 сент. (№ 100). – С. 2. – (Из истории комбината им. Ильича).

269. Телефону – 125 лет. В том числе мариупольскому – 106 // Ильичевец. – 2001. – 17 нояб. (№ 128). – С. 2.

270. Тот первый черный день : [о начале оккупации Мариуполя – 8 окт. 1941 г.] // Ильичевец. – 2001. – 6 окт. (№ 111). – С. 4.

2002

271. А в воздухе пахло грозой // Ильичевец. – 2002. – 23 апр. (№ 45). – С. 3. – (Страницы истории).

272. Восстающий из руин (75 лет со дня первого возрождения завода им. Ильича) // Ильичевец. – 2002. – 2 февр. (№ 12). – С. 3.

273. Год 1938-й : "Греческая операция" и другие // Ильичевец. – 2002. – 16 июля (№ 79). – С. 3.

274. Загадка Адомахи : чи буде вона розгадана? // Ильичевец. – 2002. – 27 июня (№ 72). – С. 3. – (До історії утворення Маріуполя).

275. Зачем и в угоду кому ставить крест на казачьем прошлом Мариуполя? // Приазов. рабочий. – 2002. – 2 марта (№ 33). – С. 3.

276. Космическая страница металлургов // Ильичевец. – 2002. – 11 апр. (№ 40). – С. 3.

277. Наследник мазаевской славы : [о М. Кучерине] // Ильичевец. – 2002. – 20 июля (№ 81). – С. 2.

278. Первой книге о Мариуполе – 110 лет // Ильичевец. – 2002. – 17 авг. (№ 93). – С. 3.

279. Первый почетный ильичевец [Г. И. Петровский] // Ильичевец. – 2002. – 5 янв. (№ 1). – С. 3.

280. Последний год военного коммунизма, или Что было 80 лет назад // Ильичевец. – 2002. – 9 апр. (№ 39). – С. 3.

281. Почему Киев 16 лет не был столицей УССР // Ильичевец. – 2002. – 23 нояб. (№ 133). – С. 8.

282. Привлекательный для инвестиций // Ильичевец. – 2002. – 7 февр. (№ 14). – С. 3. – (К 105-й годовщине комбината).

283. Про що розказали знахідки // Ильичевец. – 2002. – 1 авг. (№ 86). – С. 3. – (З історії рідного краю).

284. Российские монархи и судьбы Мариуполя : [Александр I и Александр II в Мариуполе] // Ильичевец. – 2002. – 8 июня (№ 64). – С. 8.

285. Станции Мариуполь – 120 лет // Ильичевец. – 2002. – 21 сент. – (№ 106). – С. 4.

286. [Стихотворения] // Приазов. рабочий. – 2002. – 7 мая (№ 67). – С. 3. – Содерж. : Не верю кукушке; Солдатский сонет; Минута молчания; Потомкам; Не троньте память; Ничто не забыто?..; У вечного огня.

287. Центральная Рада и Мариуполь // Ильичевец. – 2002. – 23 авг. (№ 95). – С. 8.

2003

288. Кем и когда основан Мариуполь? Приоритет принадлежит запорожским казакам : поиски исторических корней города. – Мариуполь : [б.и.], 2003. – 14 с.

289. А мимо пролетают... маршрутные такси // Ильичевец. – 2003. – 27 дек. (№ 143). – С. 13.

290. "Адмиральские" улицы и проспекты // Ильичевец. – 2003. – 20 мая (№ 53). – С. 7.

291. Берег левый, берег правый... // Ильичевец. – 2003. – 16 авг. (№ 87). – С. 13. – (Топонимика Мариуполя).

292. В честь воинов-освободителей // Ильичевец. – 2003. – 9 сент. (№ 96). – С. 5. – (Топонимика Мариуполя).

293. В честь кого и кем назван Мариуполь? // Ильичевец. – 2003. – 3 апр. (№ 35). – С. 5. – (Топонимика Мариуполя).

294. В честь людей огненной профессии // Ильичевец. – 2003. – 19 июля (№ 75). – С. 15. – (Топонимика Мариуполя).

295. Все ли заслуги оценены? // Ильичевец. – 2003. – 16 окт. (№ 113). – С. 3.

296. Гавань // Ильичевец. – 2003. – 22 апр. (№ 43). – С. 4. – (Топонимика Мариуполя).

297. Городские площади : старые и новые // Ильичевец. – 2003. – 5 авг. (№ 82). – С. 7. – (Топонимика Мариуполя).

298. Домаха // Ильичевец. – 2003. – 17 апр. (№ 41). – С. 7. – (К 225-летию Мариуполя).

299. "И бысть на Калке сеча великая..." // Ильичевец. – 2003. – 3 июня (№ 59). – С. 8.

300. Их постигла судьба Икара // Ильичевец. – 2003. – 31 июля (№ 80). – С. 3. – (Топонимика Мариуполя).

301. Кем и когда был основан город? // Голос строителя. – 2003. – 13 сент. (№ 37). – С. 1, 4; 20 сент. (№ 38). – С. 4; 18 окт. (№ 42). – С. 4; 8 нояб. (№ 45). – С. 4.

302. Кто и кому обязан // Ильичевец. – 2003. – 15 июля (№ 73). – С. 5. – (Забота или мираж?).

303. Названия, привезенные из Крыма // Ильичевец. – 2003. – 18 марта (№ 28). – С. 7. – (Топонимика Мариуполя).

304. Не перевелся казачий род : [об основании Мариуполя] // Ильичевец. – 2003. – 16 окт. (№ 113). – С. 7. – (Истории строки).

305. От тройки ямщика до всемирной паутины : [о почтовой и телеграфной связи в Мариуполе] // Ильичевец. – 2003. – 9 окт. (№ 109). – С. 5.

306. Памятники зодчества // Ильичевец. – 2003. – 27 июня (№67). – С. 5.

307. Память о социал-демократах: большевиках и меньшевиках // Ильичевец. – 2003. – 8 июля (№ 70). – С. 5. – (Топонимика Мариуполя).

308. Первопечатник в государстве Московском : [об И. Федорове] // Ильичевец. – 2003. – 31 мая (№ 58). – С. 13.

309. Переименованные дважды и трижды // Ильичевец. – 2003. – 3 мая (№ 47). – С. 8. – (Топонимика Мариуполя).

310. Поправится ли бюджет за счет ветеранов? // Ильичевец. – 2003. – 29 нояб. (№ 131). – С. 14. – (Письмо в редакцию).

311. Почему они так называются // Ильичевец. – 2003. – 6 дек. (№ 134). – С. 14. – (Топонимика Мариуполя).

312. Святая к музыке любовь // Ильичевец. – 2003. – 7 окт. (№ 108). – С. 5. – (Топонимика Мариуполя).

313. Сеять доброе, вечное : [из истории образования в Мариуполе] // Ильичевец. – 2003. – 4 окт. (№ 107). – С. 5.

314. Синица в руках или журавль в небе?.. // Ильичевец. – 2003. – 7 авг. (№ 83). – С. 5. – (Мнение).

315. Сирень как стимул вдохновения : [очерк] // Ильичевец. – 2003. – 15 мая (№ 51). – С. 7.

316. Слободка, Волонтеровка и другие... // Ильичевец. – 2003. – 22 июля (№ 76). – С. 5. – (Топонимика Мариуполя).

317. "Убит бандитами в 1921 году...": [о продотрядчике Д. Кизирове] // Ильичевец. – 2003. – 27 июня (№ 67). – С. 15. – (К 225-летию Мариуполя).

2004

318. Ким і коли засновано Маріуполь. Пріоритет належить запорізьким козакам: пошуки історичних коренів міста. – 2-е вид. – Маріуполь : [б.в.], 2004. – 13 с.

319. Твоя, Маріуполю, слава! : біограф. довід. / авт.-уклад. В. П. Джувага, М. М. Рябченко; гол. консультант М. Г. Руденко. – Маріуполь : ГО Клуб мандрівників, 2004. – 175 с. : ілюстр.

320. Запах полини : новелла // Маріуполь в созвездии Лиры – 2 : сб. стихов и прозы. – Маріуполь, 2004. – С. 51–53.

321. А музыка звучит... : [о музык. жизни Мариуполя] // Веч. Маріуполь. – 2004. – 6 окт. (№ 40). – С. 5.

322. Александр I в Мариуполе // Веч. Маріуполь. – 2004. – 12 мая (№ 19). – С. 5.

323. Александр II и Маріуполь // Веч. Маріуполь. – 2004. – 2 июня (№ 22). – С. 5.

324. Библиотечный стаж Мариуполя – 175 лет // Веч. Маріуполь. – 2004. – 29 сент. (№ 39). – С. 4.

325. Боевое прошлое Маріупольского порта // Веч. Маріуполь. – 2004. – 4 авг. (№ 31). – С. 5.

326. Броня крепка... // Веч. Маріуполь. – 2004. – 15 сент. (№ 37). – С. 4.

327. Быль о трех тополях : [очерк] // Веч. Маріуполь. – 2004. – 12 мая (№ 19). – С. 7.

328. В небе над Мариуполем : [из истории воздухоплавания] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 25 авг. (№ 34). – С. 5.

329. В смертельной схватке с фашизмом // Ильичевец. – 2004. – 22 июня (№ 78). – С. 3.

330. Во имя Родины : [очерк] // Ильичевец. – 2004. – 21 февр. (№ 21). – С. 13.

331. Газеты Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2004. – 2 июня (№ 22). – С. 5.

332. Герой Лютежского плацдарма : [о П. П. Нефедове] // Ильичевец. – 2004. – 8 мая (№ 57). – С. 3.

333. Годы ильичевской славы // Веч. Мариуполь. – 2004. – 14 июля (№ 28). – С. 4.

334. Даешь сменно-встречный... : [о производств. починых на з-де им. Ильича в 1931 г.] // Ильичевец. – 2004. – 11 марта (№ 29). – С. 3.

335. Ее называют мимозой : [очерк] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 2 марта (№ 9). – С. 3.

336. Как голубь казака спас : легенда // Веч. Мариуполь. – 2004. – 17 нояб. (№ 46). – С. 11.

337. Князь Игорь в устье Кальмиуса // Веч. Мариуполь. – 2004. – 10 марта (№ 10). – С. 5.

338. Комсомол в Мариуполе // Ильичевец. – 2004. – 11 нояб. (№ 151). – С. 5.

339. Листая скорбные страницы : [из истории мариуп. милиции] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 22 дек. (№ 51). – С. 5.

340. Мариуполь – город морской // Веч. Мариуполь. – 2004. – 7 июля (№ 27). – С. 4.

341. Мариуполь и российские самодержцы // Веч. Мариуполь. – 2004. – 8 дек. (№ 49). – С. 11.

342. Мариупольские были на космическую тему // Веч. Мариуполь. – 2004. – 14 апр. (№ 15). – С. 4.

343. Мариупольские творцы машин // Веч. Мариуполь. – 2004. – 22 сент. (№ 38). – С. 4.

344. Мариупольский хронограф // Веч. Мариуполь. – 2004. – 2 марта (№ 9). – С. 5; 6 апр. (№ 14). – С. 5; 5 мая (№ 18). – С. 5; 2 июня (№ 22). – С. 5; 30 июня (№ 26). – С. 5; 4 авг. (№ 31). – С. 5; 1 сент. (№ 35). – С. 5; 6 окт. (№ 40). – С. 5; 10 нояб. (№ 45). – С. 11; 1 дек. (№ 48). – С. 11.

345. Мариупольской медицине – 130 лет // Веч. Мариуполь. – 2004. – 6 апр. (№ 14). – С. 5.

346. Мариупольской таможне – 205 // Веч. Мариуполь. – 2004. – 30 июня (№ 26). – С. 4.

347. Мариупольцы – Герои Советского Союза // Веч. Мариуполь. – 2004. – 20 апр. (№ 16). – С. 5.

348. Мариупольцы, космонавтика и "Щит Родины" // Веч. Мариуполь. – 2004. – 14 апр. (№ 15). – С. 5.

349. Медицинская слава Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2004. – 23 июня (№ 25). – С. 4.

350. На заре независимости : [Мариуполь в 1917–1918 гг.] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 18 авг. (№ 33). – С. 5.

351. На мариупольском Парнасе : [поэзия в Мариуполе] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 23 марта (№ 12). – С. 5.

352. На страже безопасности государства : [из истории Мариуп. отд. СБУ] // Ильичевец. – 2004. – 25 марта (№ 37). – С. 3.

353. Не перевелся казачий род : [азов. казачество и Мариуполь] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 17 нояб. (№ 46). – С. 11.

354. О них помнить вечно : [очерк] // Ильичевец. – 2004. – 24 февр. (№ 22). – С. 5.

355. О чем молчали каменные бабы : быль + легенда // Веч. Мариуполь. – 2004. – 2 марта (№ 9). – С. 5.

356. Ожидали – веселились, получили – прослезились... // Ильичевец. – 2004. – 3 февр. (№ 12). – С. 5. – (Мнение ветерана).

357. От почтовой тройки до электронной почты // Веч. Мариуполь. – 2004. – 13 окт. (№ 41). – С. 5.

358. От ручного до компьютерного набора : [издат. дело в Мариуполе] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 26 мая (№ 21). – С. 3.

359. Отношение к старикам – зеркало общества // Ильичевец. – 2004. – 31 июля (№ 99). – С. 13.

360. Очереди длиною в жизнь // Ильичевец. – 2004. – 25 марта (№ 37). – С. 5. – (На злобу дня).

361. Память о нем жива : [о Е. Павлове] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 5 мая (№ 18). – С. 5.

362. Память о Тарасе [Шевченко] вечна // Веч. Мариуполь. – 2004. – 10 марта (№ 10). – С. 3.

363. Первые маевки в Мариуполе // Ильичевец. – 2004. – 30 апр. (№ 54). – С. 2.

364. Переяславской Раде – 350 лет // Ильичевец. – 2004. – 20 янв. (№ 6). – С. 7.

365. Повесть о бухенвальдском узнике [В. М. Долгом] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 6 апр. (№ 14). – С. 5.

366. Подарок летчику-герою [И. Бабану] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 8 сент. (№ 36). – С. 5.

367. Подпольщики // Ильичевец. – 2004. – 7 сент. (№ 118). – С. 5. – (К 61-й годовщине освобождения Мариуполя).

368. Поколение победителей все еще надеется... // Ильичевец. – 2004. – 27 мая (№ 65). – С. 5.

369. Пропагандист всего нового и прогрессивного // Ильичевец. – 2004. – 3 апр. (№ 41). – С. 3. – (К юбилею "Ильичевца").

370. Противостояние: еврейский погром в Мариуполе (1905 г.) // Веч. Мариуполь. – 2004. – 27 окт. (№ 43). – С. 11.

371. Ракетная техника создавалась в Мариуполе // Веч. Мариуполь. – 2004. – 3 нояб. (№ 44). – С. 3.

372. Ровесница первой пятилетки // Ильичевец. – 2004. – 17 янв. (№ 5). – С. 3. – (К 75-летию газеты "Ильичевец").

373. Сестры милосердия // Веч. Мариуполь. – 2004. – 12 мая (№ 19). – С. 7.

374. Символы памяти // Веч. Мариуполь. – 2004. – 8 сент. (№ 36). – С. 5.

375. Скорбим и помним : [о Мариуполе в 1941–1943 гг.] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 23 июня (№ 25). – С. 9.

376. Сталин и Мариуполь // Ильичевец. – 2004. – 13 янв. (№ 3). – С. 5.

377. Так распорядилась история... : [о пребывании Сталина (1920 г.) и Гитлера (1941 г.) в Мариуполе] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 16 марта (№ 11). – С. 5.

378. Тысячелетия над Кальмиусом // Веч. Мариуполь. – 2004. – 21 июля (№ 29). – С. 5.

379. У времени свой облик и певец : [о писателях и поэтах, работавших на з-де им. Ильича: Д. Степанове, Г. Костоправе, Н. Гороховой-Семиловой, А. Шапурме, В. Цареве, Ф. Шевыреве] // Ильичевец. – 2004. – 20 апр. (№ 49). – С. 5.

380. У колыбели "Азовстали" // Веч. Мариуполь. – 2004. – 11 авг. (№ 32). – С. 5.

381. Чтобы тело и душа были молоды // Веч. Мариуполь. – 2004. – 15 сент. (№ 37). – С. 15; 22 сент. (№ 38). – С. 15. – (Из истории мариупольского спорта).

382. Шаги цивилизации в дореволюционном Мариуполе // Веч. Мариуполь. – 2004. – 24 нояб. (№ 47). – С. 11.

2005

383. Приазов'я – колиска козацтва. Книга для дозвілля. – Маріуполь : Новий світ, 2005. – 135 с.

384. Безмежні можливості людини : післямова // Мазур, П. Хочу бути людиною : докум. повість / П. Мазур. – Маріуполь, 2005. – С. 75–77.

385. А музыка звучала и звучит // Веч. Мариуполь. – 2005. – 19 окт. (№ 41). – С. 7. – (Улицы Мариуполя).

386. Болгарский писатель родился в Мариуполе : [о Х. Ботеве] // Веч. Мариуполь. – 2004. – 15 июня (№ 23). – С. 7.

387. Годы радостных и горьких воспоминаний... : [о творч. деятельности П. Мазура] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 30 марта (№ 12). – С. 7.

388. Годы страшного террора (1937 г.) // Веч. Мариуполь. – 2004. – 30 нояб. (№ 47). – С. 9.

389. Город помнит и мертвых, и живых // Веч. Мариуполь. – 2005. – 21 сент. (№ 37). – С. 5.

390. "Город их наименовать Мариуполь..." Почему? // Веч. Мариуполь. – 2005. – 9 марта (№ 9). – С. 15.

391. Дважды возвращенная к жизни : [о буксире "Фанагория"] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 13 июля (№ 27). – С. 7.

392. Деньги Украины // Веч. Мариуполь. – 2004. – 8 июня (№ 22). – С. 7.

393. Джузеппе Гарибальди в Приазовье // Веч. Мариуполь. – 2005. – 15 июня (№ 23). – С. 7.

394. Есть у революции начало : [Мариуполь в 1917 г.] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 2 марта (№ 8). – С. 15.

395. Жизнь, посвященная Мариуполю : [о Г. Г. Псалти] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 28 сент. (№ 38). – С. 7.

396. Именами поэтов // Веч. Мариуполь. – 2005. – 6 апр. (№ 13). – С. 7. – (Топонимика Мариуполя).

397. Именем городов-героев // Веч. Мариуполь. – 2005. – 4 мая (№ 17). – С. 7. – (Топонимика Мариуполя).

398. Із дідівських переказів : [з бесіди із М. Г. Руденко / записав С. Рябченко] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 9 нояб. (№ 44). – С. 4.

399. Космическая тема на карте Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2005. – 13 апр. (№ 14). – С. 7.

400. Крестный отец мариупольской Слободки [М. С. Воронцов] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 12 окт. (№ 40). – С. 7.

401. Любовь всего сильнее : [легенда о Типчаке и Ковыле] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 4 мая (№ 17). – С. 7.

402. Мариуполь – город музеев // Веч. Мариуполь. – 2005. – 18 мая (№ 19). – С. 7.

403. Мариуполь на фоне украинской архитектуры // Веч. Мариуполь. – 2005. – 6 июля (№ 26). – С. 7.

404. Мариупольский след [в истории Крыма] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 2 февр. (№ 4). – С. 11.

405. Мариупольский хронограф // Веч. Мариуполь. – 2005. – 12 янв. (№ 1). – С. 11; 2 февр. (№ 4). – С. 11.

406. Нелегкая судьба Валентина Дьяченко // Веч. Мариуполь. – 2005. – 28 дек. (№ 51). – С. 9.

407. Нехитрая комбинация подпольщиков : [о фотографе Г. Малко, 1918 г.] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 15 июня (№ 23). – С. 7.

408. О чем рассказал номер ордена // Веч. Мариуполь. – 2005. – 19 янв. (№ 2). – С. 11.

409. Праздник ильичевцев // Веч. Мариуполь. – 2005. – 2 нояб. (№ 43). – С. 5.

410. Профессия Мариуполя на его карте // Веч. Мариуполь. – 2005. – 20 июля (№ 28). – С. 7. – (Топонимика Мариуполя).

411. Самый молодой член Международной федерации журналистов – мариуполец [В. Рябченко] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 29 июня (№ 25). – С. 25.

412. Сквозь тьму тысячелетий : [о первых поселениях на территории Мариуполя] // Приазов. край. – 2005. – 8–14 сент. (№ 3). – С. 13.

413. Старому Крыму – 225 // Веч. Мариуполь. – 2005. – 9 февр. (№ 5). – С. 11.

414. Судьбы старых улиц Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2005. – 23 марта (№ 11). – С. 7.

415. Так рос Мариуполь : [о гор. стр-ве] // Веч. Мариуполь. – 2005. – 10 авг. (№ 31). – С. 7.

416. Тоннели под Мариуполем / Н. Руденко, Н. Рябченко // Веч. Мариуполь. – 2005. – 27 апр. (№ 16). – С. 7.

417. Трудные годы мариупольской милиции (80–90-е гг. XX ст.) // Веч. Мариуполь. – 2005. – 21 дек. (№ 50). – С. 5.

418. Украина соборная и независимая // Веч. Мариуполь. – 2005. – 26 янв. (№ 3). – С. 11.

419. Христианский народный календарь // Веч. Мариуполь. – 2005. – 12 янв. (№ 1). – С. 11; 2 февр. (№ 4). – С. 11; 27 апр. (№ 16). – С. 7; 1 июня (№ 21). – С. 3.

2006

420. А строился ли город Павловск? // Веч. Мариуполь. – 2006. – 31 мая (№ 22). – С. 9.

421. В Мариуполе 5 памятников Ленину. Не многовато ли? // Веч. Мариуполь. – 2006. – 19 апр. (№ 16). – С. 9.

422. В память о кровавой среде 1899 года // Веч. Мариуполь. – 2006. – 8 февр. (№ 6). – С. 9. – (Памятники Мариуполя).

423. Василий Варганов в истории Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2006. – 27 сент. (№ 39). – С. 10.

424. Впервые в Мариуполе : [хронограф 1782–1998 гг.] // Веч. Мариуполь. – 2006. – 10 мая (№ 19). – С. 9.

425. Выборы в Мариуполе 100 лет назад // Веч. Мариуполь. – 2006. – 22 марта (№ 12). – С. 9.

426. Главный в России город греческого общества // Веч. Мариуполь. – 2006. – 17 мая (№ 20). – С. 9.

427. Год 1905. Первый в Мариуполе Совет рабочих депутатов // Веч. Мариуполь. – 2006. – 29 марта (№ 13). – С. 9.

428. Греческий суд // Веч. Мариуполь. – 2006. – 14 июня (№ 24). – С. 9.

429. Динамика демографии Мариуполя за два с лишним века // Веч. Мариуполь. – 2006. – 1 нояб. (№ 44). – С. 11.

430. Древние предшественники Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2006. – 4 янв. (№ 1). – С. 9.

431. Зачем наступать на перевернутые грабли (к вопросу о статусе русского языка) // Веч. Мариуполь. – 2006. – 7 июня (№ 23). – С. 6–7.

432. Из Мариуполя снова в Крым // Веч. Мариуполь. – 2006. – 27 сент. (№ 39). – С. 11.

433. Июльское восстание в Мариуполе (1918 г.) // Веч. Мариуполь. – 2006. – 26 июля (№ 30). – С. 10.

434. Казачье прошлое Мариуполя // Веч. Мариуполь. – 2006. – 28 июня (№ 26). – С. 9.

435. Князь Игорь на Кальмиусе – легенда или быль // Веч. Мариуполь. – 2006. – 26 июля (№ 30). – С. 10.

436. Кто такие бродники? // Веч. Мариуполь. – 2006. – 1 марта (№ 9). – С. 9.

437. Людям добро – таков девиз Г. А. Лихачевой // Веч. Мариуполь. – 2006. – 15 марта (№ 11). – С. 9.

438. Майская забастовка (1916 г.) // Веч. Мариуполь. – 2006. – 10 мая (№ 19). – С. 9.

439. Мариуполь – августейшему дому и августейший дом – Мариуполю // Веч. Мариуполь. – 2006. – 27 сент. (№ 39). – С. 11.

440. Мариуполь в годы первой мировой // Веч. Мариуполь. – 2006. – 29 нояб. (№ 48). – С. 11.

441. Мариуполь в гражданской войне // Веч. Мариуполь. – 2006. – 16 авг. (№ 33). – С. 11. – (Памятники Мариуполя).

442. Мариуполь, 8 октября 1941 года // Веч. Мариуполь. – 2006. – 4 окт. (№ 40). – С. 11.

443. Мариуполь помнит их подвиг // Веч. Мариуполь. – 2006. – 6 сент. (№ 36). – С. 11.

444. Мариупольскому судоремонтному – 120 лет // Веч. Мариуполь. – 2006. – 3 мая (№ 18). – С. 9.

445. Мариуполю – городу мира // Веч. Мариуполь. – 2006. – 15 февр. (№ 7). – С. 4. – (Памятники Мариуполя).

446. Мастер-кудесник Михаил Курако // Веч. Мариуполь. – 2006. – 16 авг. (№ 33). – С. 11.

447. "Не забули пом'янути незлім, тихим словом..." : [Т. Г. Шевченко і Маріуполь] // Веч. Мариуполь. – 2006. – 7 марта (№ 10). – С. 9.

448. Несбывшиеся надежды мариупольских металлургов // Веч. Мариуполь. – 2006. – 22 нояб. (№ 47). – С. 11.

449. Несостоявшиеся проекты // Веч. Мариуполь. – 2006. – 27 сент. (№ 39). – С. 11.

450. Одиссея мариупольца Александра Передерия // Веч. Мариуполь. – 2006. – 5 июля (№ 27). – С. 8.

451. Первая школа в Мариуполе // Веч. Мариуполь. – 2006. – 19 апр. (№ 16). – С. 9.

452. Первые в Мариуполе // Веч. Мариуполь. – 2006. – 10 мая (№ 19). – С. 9.

453. Первый блин комом: заметки по поводу выхода в свет книги "Памятники Мариуполя рассказывают..." // Веч. Мариуполь. – 2006. – 11 янв. (№ 2). – С. 9.

454. Разные годы, разные цены // Веч. Мариуполь. – 2006. – 26 июля (№ 30). – С. 11.

455. Сталин и Мариуполь // Веч. Мариуполь. – 2006. – 5 апр. (№ 14). – С. 9.

456. Судьба, которой никто не позавидует : [о поэте А. Молчанове] // Веч. Мариуполь. – 2006. – 6 сент. (№ 36). – С. 10.

457. Судьба святыни мариупольских греков // Веч. Мариуполь. – 2006. – 2 авг. (№ 31). – С. 11.

458. Так рос Мариуполь // Веч. Мариуполь. – 2006. – 30 авг. (№ 35). – С. 11.

459. Трагедия митрополита Игнатия / Н. Руденко, Н. Рябченко // Веч. Мариуполь. – 2006. – 15 февр. (№ 7). – С. 9. – (Памятники Мариуполя).

460. Человек-легенда из Мариуполя : [о Н. А. Лунине] // Веч. Мариуполь. – 2006. – 24 мая (№ 21). – С. 8.

461. Чем болели в старом Мариуполе // Веч. Мариуполь. – 2006. – 7 июня (№ 23). – С. 9.

462. Что и когда издавали мариупольские типографии // Веч. Мариуполь. – 2006. – 11 окт. (№ 41). – С. 11.

2007

463. Г. И. Петровский и Мариуполь // Веч. Мариуполь. – 2007. – 28 марта (№ 13). – С. 11.

464. Громкое эхо спортивной трехлетки // Веч. Мариуполь. – 2007. – 4 апр. (№ 14). – С. 11.

465. Мариуполь в планах вермахта: год 1942-й // Веч. Мариуполь. – 2007. – 21 марта (№ 12). – С. 11.

466. Мариупольские ярмарки // Веч. Мариуполь. – 2007. – 24 янв. (№ 4). – С. 11.

467. О чем молчат братские могилы // Веч. Мариуполь. – 2007. – 10 янв. (№ 2). – С. 11.

2009

468. Город помнит и мертвых, и живых : [топонимика Мариуполя] // Веч. Мариуполь. – 2009. – 2 сент. (№ 35). – С. 25.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Александр I .....(284, 322)
Александр II .....(284, 323)
Арих Г. Н. .....(147)
Аркадьев К. 64

Бабан И. .....(366)
Бартосюк А. 112
Белоус А. .....(77)
Ботев Х. .....(386)
Бродский А. 91
Булгучев С. 187

Варганов В. .....(423)
Василенко Л. 2
Васильченко Н. Ф.
(Васильченко Н.) 159,
161–170, 172, 173, (176), 177,
182, 227
Вереникин В. 19
Воронцов М. С. .....(400)

Гавриш И. 123
Гарибальди Д. .....(393)
Гитлер .....(377)
Гольдберг С. 76
Горохова-Семилова Н. .....(379)
Грушевский Д. Н.
(Грушевский Д.) 205, 206,
209, 211, 213–216, 219, 220, 223

Джувага В. 7, 12, 16,
17, 20, 319
Долгий В. М. .....(365)
Дудін В. .....(34)
Дьяченко В. .....(406)

Єршков І. С. .....(27)

Жарова Р. .....(138)

Заварус А. Е. .....(105)
Загольникова Л. 67
Згода Н. 244
Зоц І. О. 21
Зуйко М. Н. .....(73)

Ігнатій (Митрополит) .....(459)
Ігнатов В. 99
Ігольникова Д. 68
Ігорь (князь) .....(337, 435)

Карпенко А. П. .....(153)
Кизиров Д. .....(317)
Кирьяков Л. .....(70, 224)
Кладити Н. 66, 91
Климентьєва Н. .....(52)
Ковалюк С. 189
Ковыль .....(401)
Козловский А. 53, 82,
90, 111, 130
Комов М. 37
Косенков О. .....(33)
Костоправ Г. .....(141, 379)
Кудряшова Е. 88, 97
Кузін І. В. .....(42)
Курако М. .....(446)
Кутняков С. 18
Кучерин М. .....(277)
Кучугура Л. И. 22

Лазаренко Н. 66
Лехтер И. 225
Лихачева Г. А. .....(437)
Лук'янченко А. Т. .....(236)
Лунин Н. А. .....(460)

- Мавроди Н. А.** .....(109)
Мазай М. .....(67, 186)
Мазур П. 14, 384, (387)
Малко Г. .....(407)
Манохин У. И. .....(74)
Мілютінов В. .....(32)
Молчанов А. 1, 8, 24, (456)
Музалевский И. М. .....(103)
- Нефедов П.П.** .....(332)
Новоселов Н. 217
- Орач О.** .....(124)
Охотенко В. 44
- Павлов Е.** .....(361)
Павлухин А. 4
Передерий А. .....(450)
Петровский Г. И. .....(279, 463)
Планкин Ф. .....(156)
Полетаев Ф. .....(156)
Псалти Г. Г. .....(395)
- Репка М.** .....(101)
Рибалка Г. .....(30)
Романько В. І. 9
Рудницкий И. .....(127)
Рябченко В. .....(411)
Рябченко М. М.
(Рябченко Н.) 319, 416, 459
Рябченко С. 398
- Саенко И.** 107, 110, 119
Самохвалов К. К. .....(59)
Сичов М. 27, 28
Соколова С. .....(69)
Сталин .....(376, 377, 455)
Степанов В. С. .....(244)
Степанов Д. .....(379)
- Теленчи Ф.** 114, 115
Тельбизов Ю. 185, 188, 199, 201, 208, 228
Терехин Ю. 10
Типчак .....(401)
Ткаченко М. С. .....(72)
Тургеля А. 36
Тютьма И. Е. .....(197)
- Федоров И.** .....(308)
- Харакоз Н.** 6, 11, 133, 203
- Царев В.** .....(379)
Цикелек И. М. .....(114)
- Чертов О. О.** .....(35)
Чумак Б. 40, 41
- Шапурма А.** .....(379)
Шевченко Т.
(Шевченко) .....(263, 362, 447)
Шевырев Ф. .....(379)
Шептуха В. С. 21
Шостак И. 26
Шумилин Е. 149

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

1.	Азовский моряк	(Маріуполь)
2.	Вечерний Мариуполь	(Маріуполь)
3.	Голос строителя	(Маріуполь)
4.	Дневник Приазовья	(Маріуполь)
5.	Донеччина	(Донецьк)
6.	Ильичевец	(Маріуполь)
7.	Мариупольский портовик	(Маріуполь)
8.	Правда Украины	(Київ)
9.	Прапор перемоги	(Луганськ)
10.	Приазовский край	(Маріуполь)
11.	Приазовский рабочий	(Маріуполь)
12.	Радянська Україна	(Київ)
13.	Социалистический Донбасс	(Донецьк)

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧА	3
МАЗУР П. І. ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ МИКОЛИ РУДЕНКА	4
ЛІТЕРАТУРА ПРО М. Г. РУДЕНКА	7
ДРУКОВАНІ ПРАЦІ М. Г. РУДЕНКА	10
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	50
ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ	52

Довідкове видання

Серія "Краєзнавці Донеччини"

**Руденко Микола Григорович (1924–2007).
Пам'яті краєзнавця, журналіста, публіциста**

Біобібліографічний покажчик

Укладач:
О. В. Кучерява

Редактор:
Т. С. Литвин

Науковий редактор:
Н. П. Авдєєнко

Відповідальний за випуск:
Л. О. Новакова
засл. працівник культури України

Комп'ютерний набір:
Н. В. Ліщинецька

Макет:
І. В. Венгренюк

Підп. до друку 25.12.2009. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Друк різографний. Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 3,2
Обл.-вид. арк. 1,6. Зам. № 11-122509 Наклад 80 пр.

Видавниче підприємство "Східний видавничий дім"
(Державне свідоцтво № ДК 697 від 30.11.2001)
83086, м. Донецьк, вул. Артема, 45
тел./факс (062) 338-06-97, 337-04-80